

Đánh thức tài nguyên bản địa, mở hướng phát triển du lịch bền vững

09:57 24/04/2026

Phát huy giá trị văn hóa bản địa, đặc biệt là di sản của đồng bào K'ho, đang trở thành hướng đi trọng tâm tại xã Lạc Dương (tỉnh Lâm Đồng) nhằm tạo sản phẩm du lịch đặc trưng. Khi được khai thác đúng cách, tài nguyên bản địa không chỉ góp phần bảo tồn di sản mà còn mở ra cơ hội phát triển kinh tế - xã hội theo hướng bền vững.

Tài nguyên bản địa - đua ngựa không yên của người K'ho đang tạo ra sức hút du khách đến với xã Lạc Dương

Trong bối cảnh đổi mới mô hình tổ chức chính quyền địa phương, yêu cầu hoàn thiện cơ chế, chính sách quản lý di sản văn hóa đang trở nên cấp thiết. Thực tiễn cho thấy, để bảo tồn và phát huy hiệu quả giá trị di sản văn hóa, đặc biệt là di sản của đồng bào K'ho, cần tập trung vào ba trụ cột then chốt: hoàn thiện thể chế quản lý, phát triển nguồn nhân lực và đảm bảo nguồn lực tài chính. Đây là nền tảng quan trọng giúp di sản được gìn giữ bền vững, đồng thời trở thành

nguồn lực phục vụ phát triển trong giai đoạn mới.

Thế hệ trẻ người đồng bào DTTS huyện Lạc Dương tích cực học đánh công chiêng để giữ gìn nét văn hóa của dân tộc.

Tại xã Lạc Dương, ông Bùi Quốc Huân – Chủ tịch UBND xã – nhấn mạnh, tài nguyên văn hóa bản địa của người K’ho chính là lợi thế đặc thù để xây dựng các sản phẩm du lịch mang bản sắc riêng, tạo sức hút khác biệt cho địa phương. Việc khai thác đúng hướng nguồn tài nguyên này không chỉ góp phần quảng bá hình ảnh mà còn thúc đẩy phát triển kinh tế – xã hội.

Từ góc nhìn thực tiễn, ông Sacly – một hướng dẫn viên du lịch người K’ho – cho biết xu hướng du lịch hiện nay đang có sự chuyển dịch rõ rệt. Du khách, đặc biệt là khách quốc tế, ngày càng quan tâm đến những trải nghiệm chân thực, đậm chất bản địa. “Du lịch không còn là những chuyến đi ngắn mà trở thành hành trình cảm nhận, nơi mỗi giá trị văn hóa, mỗi di sản đều mang dấu ấn riêng của cộng đồng sở tại”, ông chia sẻ.

Theo ông Sacly, phát triển du lịch dựa trên tài nguyên bản địa là hướng đi phù hợp, vừa mở ra cơ hội nâng cao thu nhập cho người dân, vừa tạo sự gắn kết giữa bảo tồn và phát huy giá trị truyền thống. Khi các giá trị văn hóa được “đánh thức” đúng cách, không chỉ mang lại trải nghiệm chân thực cho du khách mà còn góp phần duy trì, lan tỏa di sản trong đời sống hiện đại.

Thực tế hoạt động du lịch tại Lâm Đồng cho thấy, nhu cầu của du khách không chỉ dừng lại ở tham quan cảnh quan thiên nhiên, mà còn mong muốn “sống

cùng” đời sống văn hóa của cư dân địa phương. Chính sự gần gũi, chân thực này tạo nên sức hút bền vững và là yếu tố giữ chân du khách hiệu quả.

Đối với xã Lạc Dương, tiềm năng phát triển du lịch được đánh giá đa dạng, với định hướng tập trung vào ba loại hình chủ lực: du lịch văn hóa – di sản, du lịch sinh thái và du lịch canh nông. Trong thời gian tới, địa phương sẽ đẩy mạnh phát triển các loại hình này, đồng thời tăng cường liên kết với doanh nghiệp lữ hành và người dân nhằm nâng cao chất lượng dịch vụ, hình thành các tour, tuyến liên vùng.

Một lợi thế đáng chú ý là các giá trị văn hóa công chiêng Tây Nguyên trên địa bàn vẫn giữ được tính nguyên bản, chưa bị thương mại hóa. Đây được xem là nền tảng quan trọng để xây dựng các sản phẩm du lịch đặc trưng, mang đậm bản sắc địa phương.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác bảo tồn và phát huy di sản vẫn còn nhiều thách thức. Nguồn lực tài chính còn hạn chế; cơ chế xã hội hóa chưa đủ hấp dẫn để thu hút doanh nghiệp; việc số hóa di sản và xây dựng cơ sở dữ liệu chưa đồng bộ; nhiều di tích xuống cấp chưa được tu bổ kịp thời. Hoạt động giáo dục di sản trong trường học còn mang tính hình thức, trong khi việc khai thác di sản gắn với du lịch vẫn chủ yếu theo mô hình truyền thống, thiếu đổi mới.

Trước thực tế đó, việc tăng cường vai trò của cộng đồng trong bảo tồn di sản được xem là giải pháp quan trọng. Cùng với đó, cần nghiên cứu cơ chế đồng quản trị, tham vấn bắt buộc đối với các hoạt động liên quan đến di sản; xây dựng quỹ bảo tồn cấp tỉnh; thiết lập cơ chế tái đầu tư từ nguồn thu du lịch và có chính sách đãi ngộ phù hợp đối với nghệ nhân – những người nắm giữ di sản.

Trong định hướng phát triển, xã Lạc Dương sẽ tận dụng lợi thế từ thương hiệu Vườn quốc gia Bidoup – Núi Bà, phối hợp với các đơn vị liên quan xây dựng các tour khám phá, trải nghiệm thiên nhiên. Đồng thời, đẩy mạnh phát triển du lịch canh nông gắn với các mô hình nông nghiệp công nghệ cao.

Một lợi thế đáng chú ý là các giá trị văn hóa cộng chiêng Tây Nguyên trên địa bàn vẫn giữ được tính nguyên bản, chưa bị thương mại hóa.

Đặc biệt, Làng Văn hóa Đưng K'Si được xác định là điểm nhấn trong chiến lược phát triển du lịch. Việc khai thác hiệu quả không gian này để tổ chức các hoạt động biểu diễn cộng chiêng, giới thiệu ẩm thực truyền thống của người K'ho sẽ góp phần hình thành sản phẩm du lịch đặc sắc. Qua đó, không chỉ nâng cao đời sống cho người dân mà còn đóng góp tích cực vào tăng trưởng kinh tế - xã hội của địa phương.

Có thể thấy, tài nguyên bản địa nếu được khai thác đúng hướng sẽ trở thành “đòn bẩy” quan trọng, mở ra hướng phát triển du lịch bền vững, hài hòa giữa bảo tồn và phát triển tại Lâm Đồng.

Hoàng Phương (t/h)